

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 13

Olomouc

okresní pracoviště Přerov

Inspekční zpráva

Základní škola

Základní škola Lipník nad Bečvou, ulice Osecká 315, okres Přerov

Identifikátor ředitelství:

600 146 871

Identifikační číslo zařízení:

044 940 343

Zřizovatel:

Město Lipník nad Bečvou, Nám. T. G. Masaryka 89, 751 31 Lipník nad Bečvou

Školský úřad: Přerov

Čj.	134 217/98-11071
Signatura	km4cs101

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel školy	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY	4
2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty	4
2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu školy	4
2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků	4
2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání	4
3 ŘÍZENÍ ŠKOLY	5
3.1 Koncepční záměry školy, plánování výchovně vzdělávací činnosti	5
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů	5
3.3 Odborné a pedagogické řízení	6
3.3.1 Organizační struktura školy	6
3.3.2 Personální struktura školy	6
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	7
3.4 Kontrolní systém školy, kontrola a hodnocení	7
3.5 Informační systém školy - vnitřní a vnější	8
3.6 Vedení povinné dokumentace	8
3.7 Výroční zpráva	8
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům	9
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI .	10
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků	10
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy	10
4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování	10
4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení	14
4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků	14
4.6 Hodnocení výchovného poradenství	14
4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy	15
4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy	16
5 ZÁVĚR	17
5.1 Závěry inspekce	17
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti	18
5.3 Podpisy členů inspekčního týmu a datum vyhotovení zprávy	18
5.4 Datum a podpis ředitele kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy	18
5.5 Další adresáti zprávy	18
5.6 Připomínky ředitele školy	18

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

1. - 4. prosince 1998

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Mgr. Vít Široký
Členové týmu: Mgr. Zdeněk Krejčířík
Mgr. Blahoslav Melhuba
Mgr. Miroslav Straka

1.4 Ředitel školy

Mgr. Jaromír Krejčíř

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

Zřizovací listina č. 1/92 ze dne 19. 6. 1992

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení čj. 5659/98 ze dne 1. 9. 1998

Povinná dokumentace dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších úprav

Organizace školy

Výroční zpráva

Dokumentace ředitele školy

Časově tematické plány učiva

Písemné práce z matematiky, záznamy z laboratorních prací

Žákovské knížky, sešity a další žákovské písemnosti

Dokumentace školní družiny a výchovného poradce

Podklady k čerpání rozpočtu

2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY

2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty

Ve všech ročnících probíhá výuka podle vzdělávacího programu Obecná škola, dokumentu čj. 12 035/97-20.

2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu školy

Individuální volba vzdělávacích aktivit je v 6. - 9. ročníku řešena formou volitelných předmětů. Z pestré nabídky jsou v současnosti vyučovány: literární výchova - všichni žáci povinně, výběrově základy práce s počítačem, pěstitelská výchova, technická praktika, rýsování a technické kreslení a matematické praktikum. Nepovinné předměty nejsou zavedeny. Další aktivity žáků jsou převedeny do rozsáhlé zájmové činnosti.

Rozvíjení mimořádného talentu žáků je realizováno zejména účastí na soutěžích, dominující jsou hudební a pěvecké soutěže. Žákům se speciálními schopnostmi a potřebami byla nabídnuta možnost navštěvovat zájmové útvary zaměřené na nápravu vývojových poruch učení.

Povinná výuka cizího jazyka je zahájena od 4. ročníku, žáci si volí mezi anglickým nebo německým jazykem.

2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Z toho dívek	Počet integrovaných zdravotně postižených žáků
1.	3	65	35	-
2.	3	69	30	-
3.	3	63	30	6
4.	3	71	35	7
5.	3	66	31	3
6.	3	65	38	5
7.	3	69	36	5
8.	2	51	26	5
9.	3	71	39	4
Celkem	26	590	300	35

2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání

Škola poskytuje základní vzdělání.

3 ŘÍZENÍ ŠKOLY

3.1 Koncepční záměry školy, plánování výchovně vzdělávací činnosti

Koncepční záměry z hlediska dlouhodobého rozvoje školy jsou zpracovány jako samostatný dokument, částečně jsou zakomponovány i do celoročního plánu práce. Řediteli školy bylo doporučeno, aby s koncepcí zpracovanou do ucelené formy seznámil také rodiče žáků a zřizovatele. Koncepce je orientovaná na oblast výchovně vzdělávací (vyhodnocování poznatků získaných při realizaci vzdělávacího programu Obecná škola, organizace tělovýchovných kurzů, rozšiřování nabídky zájmových útvarů, efektivní využití volného času žáků o hlavních i vedlejších prázdninách atd.) a oblast materiálně technického zabezpečení provozu školy (postupná rekonstrukce budovy, provedení střešní nástavby apod.).

Zpracovaný celoroční plán práce je svým charakterem spíše organizací školního roku a organizací školy.

Týdenní plány práce jsou adresné, přesné. Plnění termínovaných úkolů je sledováno.

Koncepce dlouhodobého rozvoje je promyšlená, v praxi realizována. Operativní plánování je efektivní. ČŠI hodnotí tuto činnost jako spíše nadprůměrnou.

3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů

Učební plán je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem Obecné školy. Hodinové dotace jednotlivých předmětů na 1. stupni se pohybují v mezích povolené tolerance. Na 2. stupni je dodržena celková týdenní minimální dotace povinných předmětů včetně počtu hodin pro předměty prohloubeného výkladu a předměty volitelné. PHmax nebyl překročen. Možnost výběru dalších vzdělávacích aktivit formou volitelných předmětů a zájmových útvarů je vysoká, vychází zejména z organizačních a personálních podmínek. Většina dotazovaných rodičů vyslovila spokojenost s dalšími vzdělávacími aktivitami. Nabídka pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je dostatečná na 1. stupni. Ve speciálním zájmovém útvaru pracují v pěti skupinách žáci 2., 3., a 4. ročníku.

Plnění učebních osnov:

Kontrolou třídních knih, předložených časově tematických plánů, žákovských sešitů a hospitační činností bylo zjištěno, že učební osnovy sledovaných předmětů jsou plněny s určitými odchylkami. Zjištěné nedostatky:

Vlastivěda - učitelky nerozpracovaly učivo vlastivědy tematicky a časově podle učebních osnov, ale podle učebnice, která obsahuje pasáže z vlastivědy i přírodovědy.

Český jazyk (1. stupeň) - je vyučován podle učebního plánu Obecná škola - tzv. „druhá možnost“. V předložených tematických plánech pro 4. ročník schází učivo přídatná jména, náplň psaní je rozpracována pouze pro nejnižší ročníky 1. stupně, slohová část je zpracována velmi povrchně.

Matematika - namátkovou kontrolou byly zjištěny částečné odchylky od učebních osnov v 5. ročníku, časově tematické plány jsou sestaveny podle učebnic.

Fyzika - nebyly splněny předepsané laboratorní práce; časové tematické plány jsou zpracovány podle učebnic, nejsou však optimálně sestaveny z hlediska obsahu a rozsahu vzhledem ke stanoveným hodinovým dotacím.

Na uvedené nedostatky byli vyučující i vedení školy upozorněni.

Učební plán je dodržen, nedostatky byly zjištěny v plnění učebních osnov některých kontrolovaných předmětů. Plnění učebních dokumentů hodnotí ČŠI jako průměrné.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura školy

Ředitel školy byl do funkce jmenován s účinností od 1. 8. 1992. Vzhledem k počtu tříd jmenoval ředitel školy dva své zástupce, z toho jednoho pro ekonomickou oblast. Organizační schéma má účelnou podobu, zachycuje všechny oblasti chodu školy (výchovně vzdělávací, ekonomickou, materiálně technickou, provozní). Kompetence jednotlivých pracovníků jsou adresně delegovány a písemně vymezeny. Další povinnosti pedagogických pracovníků jsou uvedeny ve vnitřním řádu školy, který byl projednán a schválen na jednání pedagogické rady.

Jako metodické a poradní orgány byly zřízeny: metodické sdružení (MS), předmětové komise (PK), komise TU a pedagogická rada (PR). Jejich úkolem je zejména řešit otázky výchovně vzdělávacího procesu a materiálně technického vybavení. Určitá formálnost v práci metodických orgánů se v průběhu inspekce projevila nedostatky, které spočívaly zejména v oblasti tvorby časově tematických plánů, plnění učebních osnov, návaznosti učiva, koordinace práce učitelů a nejasných kompetencí vedoucích předmětových komisí. Výchovný poradce je ustanoven.

Pedagogická rada je svolávána čtyřikrát ročně v přesně stanovených termínech. Zápisy z jednání jsou řádně vedeny, mají vypovídací hodnotu. Nesprávně byly interpretovány některé její kompetence.

Pravidelně jsou svolávány porady všech vedoucích pracovníků, provozní porady a podle potřeby operativní porady. Ze všech jednání jsou pořizovány funkční zápisy.

Organizační struktura je jednoznačně stanovena, řídicí systém je vytvořen. Dílčí nedostatky byly zjištěny v řízení a činnosti metodických orgánů. Celkově má systém řízení spíše nadprůměrnou úroveň.

3.3.2 Personální struktura školy

Na škole působí 34 učitelé a 3 vychovatelky školní družiny. Požadavky plné odborné a pedagogické způsobilosti splňuje 29 učitelů, odbornou nebo pedagogickou způsobilost nemají 2 učitelé, 3 učitelé jsou nekvalifikovaní. Na 1. stupni je s výjimkou dvou předmětů plně zajištěna odborná výuka.

Na 2. stupni jsou odborně vyučovány předměty: český jazyk, matematika, zeměpis, přírodopis, fyzika a chemie,

částečně odborně: německý jazyk, občanská výchova, tělesná výchova, dějepis, hudební výchova, výtvarná výchova a volitelné předměty.

Požadavky odborné a pedagogické způsobilosti učitelů nejsou splněny pro výuku anglického jazyka a rodinné výchovy.

V pedagogickém sboru převažuje věková kategorie od 31 do 45 let, v důchodovém věku je 5 učitelů. Kvalifikované učitele se vedení školy nepodařilo zajistit. V závěru minulého školního roku odešlo do starobního důchodu či z jiných důvodů 7 učitelů. S pedagogy byly převážně uzavřeny pracovní smlouvy na dobu neurčitou, učitelé nově přijatí či nekvalifikovaní pracují se smlouvou na jeden rok.

Personální struktura školy je na průměrné úrovni.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Škola vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Učitelé využívají zejména široké nabídky Informačního a vzdělávacího střediska Technik Přerov. V hojné míře jsou navštěvovány kurzy zaměřené na výuku cizích jazyků, výpočetní techniku, výuku plavání, tělesnou a výtvarnou výchovu, nové metody a formy práce v chemii a fyzice, pro 1. stupeň semináře matematiky, přírodovědy a dopravní výchovy. Jedna učitelka absolvovala čtyřdenní školení zdravotníků, 3 učitelky ukončily kurz nápravy poruch učení. V rámci kurzů pro učitele plavání získaly další 3 učitelky kvalifikaci trenéra III. třídy, v protidrogové prevenci byly proškoleny 2 učitelky. Jednota českých matematiků a fyziků při Univerzitě Karlově Praha pořádá letní školu fyziky, které se každoročně zúčastňuje o hlavních prázdninách 1 učitelka. Další vzdělávání učitelů umožňuje i nadstandardně vybavená knihovna.

Péče o další vzdělávání a odborný růst učitelů má nadprůměrnou úroveň.

3.4 Kontrolní systém školy, kontrola a hodnocení

Plán kontrolní činnosti sestavený na školní rok 1998/99 je orientován na tyto oblasti: hospitační činnost, vedení pedagogické dokumentace, bezpečnost a ochrana zdraví, ostatní průběžně kontrolované oblasti. Zpracován je rovněž plán kontrol na úseku hospodaření a evidence majetku.

Realizace plánovaných kontrol:

Hospitace provádějí ředitel školy i jeho zástupkyně společně. Záznamy o průběhu a výsledcích hospitací jsou vedeny na předtištěných formulářích. Při pohospitačních rozborech jsou přijímána opatření k odstranění negativních zjištění. Nedostatky inspekce zjistila v účinnosti přijímaných opatření u některých vyučujících, kontrole plnění učebních osnov a kontrole práce metodických orgánů.

O prováděných kontrolách pedagogické dokumentace jsou vedeny pečlivé záznamy. Na některé nedostatky zjištěné při namátkové kontrole třídních výkazů a katalogových listů (obsah a úplnost záznamů) bylo vedení školy upozorněno.

Pomocí vstupních a srovnávacích prověrek a testů vlastních i publikovaných sleduje vedení školy studijní výsledky žáků ve všech předmětech s výjimkou předmětů s výchovným zaměřením. Ředitel školy vypracovává funkční přehledy, na základě získaných výsledků provádí analýzu a přijímá opatření k nápravě. S výsledky analýzy jsou seznamováni všichni vyučující a metodické orgány. Existuje zpětná vazba především formou klasifikace, nebylo pozorováno vedení žáků k sebehodnocení. V době konání inspekce nebyli rodiče žáků některých tříd s výsledky prověrek seznámeni.

Hodnocení pracovníků školy je prováděno na základě jasně stanovených kritérií a výsledků prováděných kontrol. Hodnotící kritéria jsou zveřejněna.

Kontrolní činnost je plánovaná, systém je funkční pouze částečně. Rezervy ČŠI patří v kontrole vzdělávání (činnost pedagog. pracovníků, plnění učebních osnov, dokumentace třídního učitele) a práce metodických orgánů. Úsek kontroly a hodnocení má celkově průměrnou úroveň.

3.5 Informační systém školy - vnitřní a vnější

Potřebné informace jsou pracovníkům školy poskytovány osvědčeným způsobem, tj. osobním kontaktem, prostřednictvím týdenních plánů, na operativních a provozních poradách a při jednání pedagogické rady. Ostatní pokyny a informace jsou k dispozici v kabinetu výtvarné výchovy, který v současné době, kdy probíhají rekonstrukce, plní funkci sborovny. Informace výchovné poradkyně vycházejícím žákům jsou vyvěšeny na nástěnce. Veškeré potřebné údaje poskytuje výroční zpráva.

Rodiče získávají informace na pravidelných třídních schůzkách (4krát ročně), mohou však školu navštívit kdykoliv na základě předchozí domluvy. Dle potřeby jsou svolávány mimořádné schůzky. V naléhavých případech jsou do školy zváni rodiče žáků, u nichž došlo ke zhoršení prospěchu nebo se vyskytly problémy v jejich chování. Písemný kontakt je zajišťován prostřednictvím deníků, žákovských knížek nebo běžné písemné korespondence.

Škola se prezentuje i na veřejnosti. Spolupracuje s ostatními školami při organizování sportovních soutěží, se Střediskem volného času Lipník nad Bečvou je spolupořadatelem vzdělávacích a zábavných programů. Vedení školy se pravidelně zúčastňuje jednání zastupitelstva a rady městského úřadu. O mimořádných akcích a událostech týkajících se školy je veřejnost informována prostřednictvím regionálního tisku.

K získávání informací slouží rovněž rozsáhlá školní knihovna. Je vedena podle mezinárodního desetinného třídění, knižní fond je evidován formou databáze v PC. Připravuje se propojení knihovny s počítačovou sítí školy.

Vnitřní a vnější informační systém je funkční, má nadprůměrnou úroveň.

3.6 Vedení povinné dokumentace

Dokumentace stanovená § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších úprav, je vedena. Na zjištěné nedostatky v záznamech (třídní výkazy, katalogové listy, zápisy z ped. porad) bylo vedení školy upozorněno.

Povinná dokumentace je vedena, hrubé nedostatky zjištěny nebyly. Vedení povinné dokumentace hodnotí ČŠI jako průměrné.

3.7 Výroční zpráva

Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1997/98 obsahuje všechny oblasti dané zákonem, má velmi dobrou formální i obsahovou úroveň. Uvedené informace odpovídají zjištěným skutečnostem. Analytické údaje jsou dostatečně využitelné pro další výchovně vzdělávací činnost školy. Byla projednána s pracovníky školy.

Výroční zpráva má nadprůměrnou úroveň.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Nákupy učebních pomůcek a potřeb pro výuku jsou prováděny v souladu se zvoleným vzdělávacím programem a potřebami školy. Aktualizaci učebnic je věnována dostatečná pozornost. Mimořádně vysoká pozornost je věnována vybavování školy hardwarem, softwarem a odbornou literaturou pro všechny předměty. Toto nadstandardní vybavení školy však není zatím všemi vyučujícími dostatečně využíváno. Evidence majetku je dobře a přehledně vedena. Počty žáků ve třídách a dělení tříd na skupiny jsou stanoveny účelně.

Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu je vzhledem ke zvolenému vzdělávacímu programu, organizaci výuky a úrovni vzdělávání na průměrné úrovni.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Již několik let probíhá rekonstrukce školní budovy. Nástavba 3. patra, ve kterém budou další třídy, odborné učebny a kabinety, má být dokončena před zahájením příštího školního roku. Z výše uvedených důvodů jsou prostorové podmínky pro výuku a přípravu učitelů sice částečně omezené, ale dostačující pro plnění vzdělávacího programu. Vybavenost školy odbornými pracovními, učebními pomůckami, didaktickou technikou a učebnicemi je na mírně nadstandardní úrovni, v oblasti výpočetní techniky a odborné literatury je škola vybavena nadstandardně (ve škole je zřízena počítačová učebna a rozsáhlá knihovna), žákům i učitelům se tímto poskytuje možnost využívat mimořádně velký zdroj informací s vysokou motivací vzdělávání. Pro tělesnou výchovu, pracovní vyučování, výtvarnou a hudební výchovu je vybavení dostatečné. Možnost rozmnožování učebních materiálů pro výuku je zajištěna.

Materiálně technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti jsou vzhledem k zvolenému vzdělávacímu programu a počtu žáků na spíše nadprůměrné úrovni.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy

Rozvrh hodin a přestávek je sestaven s ohledem na psychohygienické potřeby žáků i pedagogických pracovníků. V hospitovaných hodinách byl zaznamenán značně rozdílný způsob komunikace učitelů s žáky, od přehnaně přívětivého až po nadměrně autoritativní a direktivní. Diametrálně odlišný způsob komunikace může negativně působit na žáky, způsobovat stres a nevhodné reakce. Při hospitacích zejména na 1. stupni bylo zjištěno nevhodné posazení žáků píšících levou rukou, žáků s očními vadami, používání nevhodných psacích potřeb, tolerování špatného sedění a vadného držení těla. Přetěžování žáků nadměrným množstvím zadávaných úkolů nebylo v průběhu inspekce pozorováno.

Pracovní místa žáků jsou většinou dostatečně vybavena a odpovídají antropometrickým požadavkům. Velikost tříd, světelné a tepelné podmínky jsou vyhovující. I přes částečně provizorní stav, způsobený rekonstrukcí školy, mají žáci dostatečnou možnost relaxace i využití vybavení školy ke svým potřebám a zájmům. Možnost občerstvení je ve škole zajištěna.

ČŠI hodnotí psychohygienické podmínky školy jako průměrné.

4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování

V průběhu inspekce bylo provedeno 28 hospitací v předmětech český jazyk, prvouka, přírodověda, chemie, fyzika, matematika, přírodopis a ve školní družině. Hodnocení kvality vyučování v uvedených předmětech je provedeno na základě výsledků hospitační činnosti, kontroly časově tematických plánů učiva, prohlídky žakovských knížek, sešitů, písemných prací, prověrek a dalších žakovských prací a s přihlédnutím k materiálně technickým podmínkám.

Český jazyk

V průběhu inspekce bylo provedeno osm hospitací u různých vyučujících ve třídách I. A, I. B, I. C, II. A, II. B, III. B, V. A a V. B. Tři hodiny byly vedeny netradičním způsobem. Zvolené pracovní tempo odpovídalo věku žáků, stavba vyučovacích hodin byla vždy promyšlená. Probírané učivo bylo vhodně a účelně motivováno, použité metody a formy práce měly různou úroveň. Výsledky učení byly prověřovány především písemnou, méně často ústní formou. Za pozitivní považuje ČŠI individuální přístup k žákům, stimulaci formou pochvaly, zadávání problémových úloh, práci ve dvojicích a skupinách, využívání mezipředmětových vztahů, procvičování učiva prostřednictvím dialogu a práce s chybou. Zařazení vhodných relaxačních technik umožnilo zvláště v nejnižších ročnících zažít žákům radost z dosaženého úspěchu. Učivo bylo podáváno věcně správně a srozumitelně, učitelky si průběžně ověřovaly, zda žáci učivu porozuměli.

Negativně hodnotí ČŠI vyučovací hodiny, ve kterých byly použity metody neadekvátní učivu a věku žáků. V hodinách vedených klasickým způsobem s prvky frontální výuky neměli žáci mnoho prostoru pro uplatnění aktivity a iniciativy. Cíl hodiny nebyl často žákům znám, nebo nebyl zřejmý, učitelky málo využívaly názorných pomůcek. Snaha učitelek o zvýšení slabé úrovně žakovských vědomostí či o vzbuzení zájmu žáků o probírané učivo se vždy nesetkala s patričním ohlasem. Přímým pozorováním bylo v některých hodinách zjištěno okřikování žáků a ironizování jejich výkonů. Diferencovaný přístup k žákům s poruchami učení nebyl zjištěn. Kontrola sešitů prokázala rozdílnou úroveň grafické úpravy a žakovského písma. Sešity nejsou vždy důsledně opravovány, chybí následné opravy.

Z namátkové kontroly žakovských knížek a deníčků vyplynulo, že četnost známek ve všech sledovaných třídách je přiměřená. Domácí úkoly byly po dobu inspekce zadávány jednotně pro všechny žáky a v dostatečném množství.

Prvouka

Hospitace byly provedeny ve třídách II. C, III. A a III. C. Hodiny měly jasně stanovené cíle, které se podařilo splnit. Z hlediska obsahu a rozsahu byly přiměřené věku a schopnostem žáků. Ve všech hodinách byly použity adekvátní metody a formy práce. Pojetí jednotlivých hodin, způsob práce a přístup učitelek k žákům byl výrazně odlišný. Činnost dětí byla vhodně usměrňována, nechyběla ani účinná motivace. Žáci se aktivně zapojovali do výuky, měli dostatek prostoru pro seberealizaci. V jedné třídě se však tato skutečnost negativně promítla do průběhu celé hodiny z důvodu nekázně části žáků a nedostatečné koordinace jejich hlasitých projevů. Pracovní tempo bylo optimální, atmosféra ve dvou třídách klidná, v jedné třídě naopak velmi rušná. Při vyučování bylo využito dostatečné množství pomůcek a motivujících nástrojů.

Ve 2. a 3. ročníku mají žáci k dispozici učebnice nebo pracovní sešity od různých vydavatelů (Pansofia, Fortuna). Sešity jsou zavedeny až od 3. ročníku. Obsah i rozsah zápisů je většinou optimální, pouze v několika případech byly zbytečně dlouhé. Kontrolu sešitů provádějí vyučující podle potřeby. Ověřování vědomostí probíhá zpravidla zábavnou formou, tradiční zkoušení a prověrky jsou spíše výjimečné. Hodnocení žáků je prováděno citlivě, četnost klasifikace je vyhovující.

Přírodověda

Hodiny přírodovědy ve třídách IV. B a V. B se vyznačovaly nízkou efektivitou, nebyly použity adekvátní metody a formy práce. Přestože v jedné z hodin bylo učivo vyvozováno na základě frontálních pokusů, nebylo dosaženo žádoucího efektu. Pokusy byly málo přesvědčivé, učivo neutříděno. Při výkladu se vyskytly také odborné chyby. Za výrazná negativa lze považovat zvolenou metodu výkladu nového učiva za použití učebnic, v nichž žáci sledovali text. Použitá metoda neodpovídala věkové vyspělosti žáků. Velmi málo bylo využito názorných pomůcek. Žáci byli pasivní, někteří se v průběhu hodiny vůbec neprojeví. Nebylo využito přirozeného zájmu dětí o přírodu. Důsledkem byl nezáměr a snížená kázeň žáků.

Fyzika

Inspekce provedla 3 hospitace ve třídách VI., VII. a VIII. B. Obsah i rozsah probíraného učiva je v souladu s učebními osnovami. Vzhledem k vlastním časově tematickým plánům však již nyní došlo ve dvou třídách k časovému posunu. V hodinách byly využity tradiční, osvědčené metody a formy práce - demonstrační pokus, frontální a skupinová činnost, využití audiovizuální techniky a dostatečného množství pomůcek, analýza a zobecňování fyzikálních jevů, spojení teorie s praxí. Při výkladu nového učiva bylo v některých fázích zvoleno vyšší pracovní tempo, takže žáci učivo nedostatečně pochopili a nebyli tak připraveni na samostatnou praktickou činnost. V jednom případě se objevil rozpor mezi probíraným učivem a matematickými znalostmi. V hodinách byla většinou optimální pracovní atmosféra, řada žáků se však do procesu zapojovala jen sporadicky. Jsou vedeni k samostatnému a logickému myšlení, přesnému vyjadřování, užívání odpovídající odborné terminologie. Ne vždy však měli dostatek příležitosti projevit své myšlenky a názory.

Výuka probíhá v odborné učebně, kde jsou soustředěny veškeré pomůcky. Standardní vybavení umožňuje plnit učební osnovy. Učebnicemi jsou žáci vybaveni v dostatečném množství, menší spokojenost je s jejich obsahem a časovým uspořádáním (Rojko a kol.). Sešity mají rozdílnou grafickou úpravu, kontrola je prováděna nepravidelně. Obsah i rozsah zápisů je většinou vyhovující. Záznamy z laboratorních prací mají jednotnou formu, grafická úprava je značně rozdílná. Ověřování vědomostí probíhá nejčastěji písemnou formou. Četnost klasifikace je optimální v 6. ročníku, v 7. a 8. ročníku mírně převyšuje běžný průměr.

Chemie

Hospitace byly provedeny ve třídách VIII. A a IX. C. V obou hodinách byli žáci účinně verbálně motivováni. V průběhu opakování prokazovali dobré znalosti, úspěšně se orientovali v problematice učiva, poznatky dokázali aplikovat. Při probírání nového učiva učitelka zvolila metodu frontálního výkladu, který byl bezchybný z hlediska metodiky i odborného pojetí. Použitá metoda malých postupných kroků, uplatňování logiky, průběžné upevňování probraného učiva a využití názoru činily výuku velmi efektivní. Otázky, na něž žáci vesměs správně odpovídali, byly přesně formulovány. Žáci s učitelkou dobře spolupracovali, podíleli se na vyvozování závěrů. Cíl obou vyučovacích hodin byl splněn.

Zápisy v sešitech jsou optimální z hlediska obsahu i rozsahu, mají dobrou grafickou úroveň, jsou opravovány. Četnost klasifikace je vyhovující.

Záznamy z laboratorních prací jsou prováděny do zvláštních sešitů. Protokoly jsou opravovány a hodnoceny, mají jednotnou úpravu. Jejich úroveň je průměrná.

Matematika

Celkem bylo provedeno 7 hospitací ve třídách IV. B, IV. C, V. A, V. B, VI. A, VII. C, VIII. A.

Byla zjištěna průměrná kvalita vyučování, které je vedeno v převážné míře standardními metodami v organizaci vyučovacích hodin, v objasňování, procvičování a zkoušení učiva, v minimálním využívání učebních pomůcek, v slabší motivaci a aktivizaci žáků. Pojetí vyučování, odpovídající vzdělávacímu programu obecné školy, bylo zjištěno pouze ve čtvrtých ročnících, kde jsou používány vhodnější formy práce se žáky, a to ve IV.C nadprůměrně efektivní a ve IV.B spíše podprůměrně efektivní. Na zjištěné nedostatky ve vyučovacích metodách, přesunech učiva vzhledem k osnovám a učebnicím, nevhodně stanovenou klasifikaci prověrky v pátém ročníku byli upozorněni vyučující i vedení školy.

Přírodopis

Hospitované hodiny ve třídách VI. A a VIII. B byly standardního typu s převládající frontální prací. Obě hodiny měly podobnou stavbu. Při klasifikovaném ústním zkoušení ostatní žáci ve třídě vypracovávali do sešitů odpovědi na otázky z učebnic. Na závěr pod vedením učitelky prezentovali správné odpovědi, někteří byli za svůj výkon hodnoceni známkou. Při výkladu nového učiva bylo v obou hodinách použito frontální práce s učebnicí. Jako pozitivní lze hodnotit schopnost žáků rychle se orientovat v textu. Nevýhodou této metody je převládající monolog vyučující. Nesporný úspěch by měly netradiční výukové metody, skupinová práce a větší využití názoru.

Záznamy o probraném učivu do sešitů jsou svým rozsahem i obsahem vyhovující, mají poměrně dobrou estetickou úroveň.

Laboratorní práce jsou prováděny v souladu s učebními osnovami. Opravované a hodnocené záznamy průměrné úrovně jsou prováděny do zvláštních sešitů.

Shrnutí:

Jednotlivé vyučovací hodiny měly značně rozdílnou úroveň z hlediska používaných metod a forem práce, vztahu a přístupu k žákům, jejich hodnocení a klasifikace. Způsob práce a uplatňování filosofie Obecné školy byl patrný pouze v několika hodinách na 1. stupni, na 2. stupni je vyučováno dle tradičních, osvědčených metod základní školy. Systém výuky je u některých vyučujících rutinní, stereotypní. Konzervativní styl práce byl pozorován u služebně nejstarších vyučujících a v posledním ročníku 1. stupně. Rozdílné pojetí výuky v Obecné škole od 1. do 5. ročníku a 6. až 9. ročníku může způsobovat u žáků problémy při adaptaci, v některých případech i stres a vzdor.

Při hospitacích bylo v některých hodinách zjištěno nedostatečné využívání učebních pomůcek, didaktické a výpočetní techniky, odborné literatury, kterou škola disponuje v nebyvalém množství a namnožených pracovních textů. Při jejich účelném zařazení lze zefektivnit objasňování, procvičování a zkoušení učiva. Chyběla i pozitivní motivace. Namátkovou prohlídkou žákovských knížek byla zjištěna vysoká četnost klasifikace některých předmětů a nevhodná aplikace klasifikační stupnice.

Na základě výsledků hospitací a dalších zjištěných skutečností hodnotí inspekce kvalitu vyučování jako průměrnou.

4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení

Žáci získávají znalosti a dovednosti v rozsahu stanoveném osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Značně nerovnoměrné výsledky žáků odpovídají kvalitě výuky a způsobu práce vyučujících. Byly hospitovány hodiny, kde pracovali žáci s plným zaujetím, měli odpovídající znalosti, dobré vyjadřovací schopnosti, ale i hodiny, kdy žáci pouze pasivně přijímali nové poznatky a jejich znalosti byly na nižší úrovni. K ověřování vědomostí žáků jsou využívány různé testy i vlastní srovnávací prověrky, jejich výsledky jsou analyzovány.

Z celkového počtu 60 žáků devátých tříd byli v minulém školním roce přijati na gymnázia 3 žáci, na střední odborné školy 34 žáci, na střední odborná učiliště a odborná učiliště 23 žáci. Z 3. - 8. ročníku se hlásilo na víceletá gymnázia nebo základní školy s rozšířenou výukou některých předmětů 19 žáků, 3 žáci nebyli přijati.

V soutěžích a olympiádách dosahovali žáci většinou průměrných výsledků (bližší údaje jsou uvedeny v kap. 4.7).

Na základě sledování znalostí a dovedností žáků v hospitovaných hodinách, předložených písemných prací a dalších materiálů a výsledků přijímacího řízení lze hodnotit výsledky učení a činnost žáků jako průměrné.

4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků

Základní pravidla, pokyny a příkazy týkající se činností žáků při pobytu ve škole jsou uvedeny ve vnitřním řádu školy, který obsahuje ustanovení k dodržování pravidel mezilidských vztahů, slušného chování, zodpovědnosti a vytváření pozitivního vztahu k materiálním hodnotám. Práva žáků jsou obecně formulována v několika bodech. V řádu školy nejsou zakotvena pravidla, která by řešila otázku přetěžování žáků ve škole i v domácí přípravě. Při hodnocení chování žáků převládají výchovná opatření před pochvalami nebo jiným oceněním. Prostředky k motivaci žáků, posilování jejich sebevědomí a zájmu o vzdělávání nebo vyniknutí v určité oblasti byly zjištěny pouze ojediněle. Rozdílný přístup a vztah vyučujících k žákům, jejich požadavky a náročnost, způsob komunikace a další faktory negativně ovlivňují další rozvoj žákovy osobnosti.

Chování žáků v průběhu inspekce lze označit jako běžné, odpovídající věku a mentalitě žáků, bez emocí či psychických zábran, a to jak v průběhu vyučování, tak o přestávkách.

Jako vysoce pozitivní jev pro rozvoj osobnosti žáků je možnost úspěšné seberealizace v pestré nabídce mimoškolních aktivit různého zaměření.

V otázce rozvoje osobnosti žáků byla zjištěna pozitivní i negativní. ČŠI hodnotí tuto činnost jako průměrnou.

4.6 Hodnocení výchovného poradenství

Výchovná poradkyně splňuje kvalifikační podmínky pro výkon funkce. V rámci dalšího vzdělávání absolvovala kurz zaměřený na vývojové poruchy dětí. Vzhledem k počtu dětí ve škole má adekvátně sníženou vyučovací povinnost. Pro kontakt s rodiči žáků jsou stanoveny pravidelné konzultační hodiny.

Ve svém celoročním plánu práce se zaměřuje na plnění těchto úkolů:

- 1) Péče o žáky se zdravotním postižením.

- 2) Servisní služba vycházejícím žákům z hlediska profesní orientace.
- 3) Účast při řešení potíží s tzv. problémovými žáky (ve škole je ustanovena výchovná komise, která řeší problémy těchto žáků).

Výchovná poradkyně na začátku školního roku poskytuje třídním učitelům a vyučujícím informace o žácích se zdravotním postižením, seznamuje je s možnostmi a způsoby reedukace, s využitím pomůcek apod. Dokumentace žáků se zdravotním postižením je řádně vedena.

Podmínky integrace žáků se zdravotním postižením jsou splněny u 36 dětí. Škola je však nevykazuje za účelem získání zvýšené finanční dotace. Péče o tyto žáky spočívá v zohledňování dle doporučení pedagogicko-psychologické poradny (PPP) a dobrovolné účasti na reedukačních cvičeních, která v současnosti navštěvuje 23 žáků. Reedukaci provádějí čtyři učitelky, které absolvovaly speciální kurz. Při hospitační činnosti byl diferencovaný přístup ke zdravotně postiženým žákům registrován spíše výjimečně. Řediteli školy bylo doporučeno, aby v souladu s metodickým pokynem MŠMT ČR ve spolupráci s výchovnou poradkyní vypracoval ucelenou koncepci práce s těmito žáky.

V oblasti volby povolání vede výchovná poradkyně agendu spojenou s profesní orientací žáků, kteří končí povinnou školní docházku. Rodičům těchto žáků poskytuje potřebné informace.

Úroveň výchovného poradenství školy hodnotí ČŠI jako průměrnou.

4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy

Škola se zapojuje do řady soutěží a olympiád. Výborných výsledků dosáhli žáci v soutěžích z matematiky, dějepisu a v některých sportovních soutěžích. V minulém školním roce žáci získali:

- první místo a dvě třetí místa v městském kole pěvecké soutěže „Skřivánek“.
- druhé místo v okresním kole matematické soutěže pátých tříd.
- šesté místo v okresním kole soutěže mladých historiků.
- druhé místo v okresním turnaji halové kopané.
- čtyři vítězství v přeboru městských škol ve šplhu.

Škola se rovněž účastnila okresních kol olympiád v českém jazyce, matematice a fyzice, zapojila se do některých matematických či přírodovědných soutěží a sportovních turnajů. Účastnila se tradičních soutěží pěveckých sborů „Hanácká písnička“, „O hanáckýho kohóta“, pozitivní je účast na literární soutěži romských žáků „Romano suno“.

Velmi široká je nabídka zájmových kroužků organizovaných při školní družině. Mohou se do nich přihlásit i žáci z jiných škol a pracují na principu finanční spoluúčasti přihlášených. Kromě zájmových útvarů spadajících do vlastní činnosti školní družiny je dětem nabídnuta možnost práce v dalších 24 kroužcích, jako např. anglického jazyka, práce s výpočetní technikou, nápravy poruch učení, flétny, kytary a dalších. Dospělým zájemcům je určen kurz sebeobrany a cvičení s hudbou. Škola organizovala výlet s rodiči na safari do Rakouska, na keramický jarmark do Kunštátu, na výstavu INVEX Brno, oblíbené jsou zájezdy na hvězdárnu.

Na veřejnosti se škola prezentuje výstavami žákovských výtvarných prací, velký ohlas měla školní akademie. V době inspekce se konal „Vánoční jarmark“ pořádaný školou na místním náměstí, připravuje se akce „Perníkový Lipník“.

Škola vytváří velmi dobré podmínky pro mimoškolní činnost a rozvoj individuálních zájmů žáků. Nabídku dalších aktivit školy hodnotí inspekce jako nadprůměrnou.

4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy

Součástí školy je školní družina se školním klubem a školní jídelna.

Školní družina má tři oddělení, pro žáky 2. stupně je zřízen školní klub. Provoz je vhodně rozvržen, vyhovuje rodičům dětí. Všechny vychovatelky mají požadované vzdělání. Vedoucí vychovatelka je určena. V současné době jsou oddělení umístěna v učebnách, je plánováno jejich přemístění do nově rekonstruovaných prostor.

Hospitační činností ve všech odděleních a kontrolou dvou zájmových kroužků bylo zjištěno dodržování pedagogických zásad, používání vhodných metod a prostředků. Výchovně vzdělávací práce je organizována tak, aby uspokojila očekávání dětí a jejich rodičů.

V zájmové činnosti rekreační a pracovní byla pozorována snaha vychovatelek po rozvíjení dětské představivosti a estetického cítění. Děti jsou vedeny k pěstování lidových tradic a obyčejů, jsou v nich upevňovány správné pracovní návyky.

Při školní družině pracují zájmové kroužky „Hrajeme si“, dramatický, keramiky a počítačový. Další zájmové útvary mají celoškolskou působnost. Pro děti jsou organizovány různé zábavné a společenské akce. Při organizování kulturních pořadů pro veřejnost spolupracuje školní družina s rodičovským sdružením. Bohatá je i prázdninová činnost družiny, která spočívá především v rekreačních pobytech dětí. Mohou se do ní přihlásit i děti z jiných škol.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s příslušnou právní normou, počet přihlášených dětí ve všech odděleních nepřekračuje stanovený limit.

Školní družina nabízí pestré aktivity, uspokojuje požadavky žáků i rodičů, její činnost je hodnocena jako nadprůměrná.

Školní jídelna je organizačně podřízena zástupkyni ředitele školy pro věci ekonomické. Pracují zde tři kuchařky, tři pomocné síly, jedna administrativní pracovnice a vedoucí školní jídelny. Denně se vaří pro 480 strávníků z řad žáků a zaměstnanců školy, v rámci vedlejší hospodářské činnosti škola připravuje dalších 70 obědů pro žáky jiných škol a veřejnost. Řád školní jídelny je zpracován, obsahuje všechny náležitosti a je schválen ředitelem školy. Jídelníčky jsou sestavovány vždy na týden a jsou zakládány spolu s přehledy strávníků v databázi PC. Školní jídelna byla nově rekonstruována. Její prostředí působí čistě a esteticky, kvalita stravy je dobrá. Skladba potravin odpovídá zásadám racionální výživy.

Školní jídelnu hodnotí ČŠI jako vynikající.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

- Ve škole se vyučuje podle schválených učebních dokumentů. Učební plán je dodržen.
- Obecně závazné předpisy jsou dodržovány.
- Povinná dokumentace je vedena v souladu se zákonem.
- Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně.
- Činnost školy je systematicky plánována s cílem zlepšovat podmínky, průběh a výsledky vzdělávání. Tento cíl se škole daří plnit zejména v oblasti podmínek vzdělávání a dalších aktivit:
 - dobré jsou materiálně technické podmínky, nadstandardní je vybavení pro výuku informatiky a knihovny,
 - podmínky odborné a pedagogické způsobilosti učitelů jsou na běžné úrovni,
 - nadstandardní péče je věnována dalšímu vzdělávání a odbornému růstu učitelů,
 - nadprůměrně je zajištěna sekundární funkce školy - volitelné předměty, zájmová činnost, prohlubování základního vzdělání,
 - nadprůměrnou úroveň má školní družina, školní jídelna je hodnocena jako vynikající.
- Rezervy má škola zejména v oblasti průběhu a kontroly vzdělávání:
 - pojetí výuky zejména na 2. stupni odpovídá spíše vzdělávacímu programu Základní škola,
 - nedostatky byly zjištěny v plnění učebních osnov,
 - plánování je funkční, odborné a pedagogického řízení má běžnou, průměrnou úroveň, kontrolní systém není dostatečně účinný v oblasti průběhu vzdělávání a plnění učebních osnov,
 - analýza výsledků vzdělávání a následná opatření jsou ředitelem prováděna,
 - nedostatečně plní svou funkci metodické orgány,
 - byla zjištěna rozdílná kvalita výuky na 1. i 2. stupni, hodiny nadprůměrné až podprůměrné,
 - nedostatky spatřuje ČŠI v rozdílném přístupu a způsobu komunikace vyučujících se žáky,
 - nevýrazná péče je věnována žákům se zdravotním postižením.

Na základě zjištěných skutečností a komplexního posouzení sledovaných a kontrolovaných oblastí hodnotí ČŠI školu jako běžnou, průměrnou.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti

5.3 Podpisy členů inspekčního týmu a datum vyhotovení zprávy

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu: Mgr. Vít Šíroký, v. r.

členové týmu: Mgr. Zdeněk Krejčířík, v. r.

Mgr. Blahoslav Melhuba, v. r.

Mgr. Miroslav Straka, v. r.

V Přerově dne 4. ledna 1998

5.4 Datum a podpis ředitele kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzal dne: 8. 1. 1999

razítko

Podpis ředitele: Jaromír Krejčíř, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Lipník	1999-01-25	134 217/98
Školský úřad: Přerov	1999-02-01	Krátký, v. r.

5.6 Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	připomínky nebyly vzneseny

